

Ustawa o Policji. Komentarz

Przejdź do produktu na ksiegarnia.beck.pl

Ustawa o Policji

z dnia 6 kwietnia 1990 r. (Dz.U. Nr 30, poz. 179)

Tekst jednolity z dnia 28 stycznia 2020 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 360)¹

(zm.: Dz.U. 2018, poz. 730; 2019, poz. 1726, poz. 2020; 2020, poz. 956, poz. 1610,
poz. 2112, poz. 2320)

¹ Tekst jednolity ogłoszono dnia 6.03.2020 r.

Rozdział 1. Przepisy ogólne

Art. 1. [Cel i zadania]

1. Tworzy się Policję jako umundurowaną i uzbrojoną formację służącą społeczeństwu i przeznaczoną do ochrony bezpieczeństwa ludzi oraz do utrzymania bezpieczeństwa i porządku publicznego.

1a. Nazwa „Policja” przysługuje wyłącznie formacji, o której mowa w ust. 1.

2. Do podstawowych zadań Policji należą:

- 1) ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra;
- 2) ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego, w tym zapewnienie spokoju w miejscach publicznych oraz w środkach publicznego transportu i komunikacji publicznej, w ruchu drogowym i na wodach przeznaczonych do powszechnego korzystania;
- 3) inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi;
- 3a) prowadzenie działań kontrterrorystycznych w rozumieniu ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o działaniach antyterrorystycznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 796);
- 4) wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców;
- 4a) ochrona obiektów stanowiących siedziby członków Rady Ministrów, z wyłączeniem obiektów służących Ministrowi Obrony Narodowej i Ministrowi Sprawiedliwości, wskazanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych;
- 5) nadzór nad specjalistycznymi uzbrojonymi formacjami ochronnymi w zakresie określonym w odrębnych przepisach;
- 6) kontrola przestrzegania przepisów porządkowych i administracyjnych związanych z działalnością publiczną lub obowiązujących w miejscach publicznych;
- 7) współdziałanie z policjami innych państw oraz ich organizacjami międzynarodowymi, a także z organami i instytucjami Unii Europejskiej na podstawie umów i porozumień międzynarodowych oraz odrębnych przepisów;
- 8) przetwarzanie informacji kryminalnych, w tym danych osobowych;
- 9) *(uchylony)*
- 10) prowadzenie zbiorów danych zawierających informacje gromadzone przez uprawnione organy o odciskach linii papilarnych osób, niezidentyfikowanych śladach linii papilarnych z miejsc przestępstw oraz o wynikach analizy kwasu deoksyrybonukleinowego (DNA).
- 11) *(uchylony)*

3. Policja realizuje także zadania wynikające z przepisów prawa Unii Europejskiej oraz umów i porozumień międzynarodowych na zasadach i w zakresie w nich określonych.

4. Policja realizuje także zadania wynikające z ustawy z dnia 9 marca 2017 r. o systemie monitorowania drogowego i kolejowego przewozu towarów oraz obrotu paliwami opalowymi (Dz.U. z 2018 r. poz. 2332 oraz z 2019 r. poz. 730, 1123 i 1556).

Spis treści

	Nb
1. Policja jako służba mundurowa	1
2. Policja jako formacja umundurowana	2
3. Policja jako formacja uzbrojona	3
4. Służebna rola Policji	4
5. Policja jako instytucja zaufania publicznego	5
6. Ochrona bezpieczeństwa ludzi oraz utrzymywanie bezpieczeństwa i porządku publicznego	6
7. Nazwa „Policja”	7
8. Podstawowe zadania Policji	8
9. Ochrona życia i zdrowia ludzi, a także mienia	9
10. Ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego	10
11. Inicjowanie i organizowanie działań profilaktycznych	11
12. Współdziałanie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi	12
13. Przykłady współdziałania z organami państwowymi	13
14. Przykłady współdziałania z jednostkami samorządowymi	14
15. Przykłady współpracy z organizacjami społecznymi	15
16. Prowadzenie działań kontrterrorystycznych	16
17. Wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców	17
18. Ochrona obiektów	18
19. Nadzór nad specjalistycznymi uzbrojonymi formacjami ochronnymi	19
20. Kontrola przestrzegania przepisów	20
21. Współdziałanie z policjami innych państw oraz z organami i instytucjami Unii Europejskiej	21
22. Przetwarzanie informacji kryminalnych	22
23. Prowadzenie zbiorów danych	23
24. Międzynarodowa współpraca policyjna	24
25. Zadania w zakresie monitorowania przewozu towarów oraz obrotu paliwami opałowymi	25

- 1 1. Policja jako służba mundurowa.** Policja jest jedną ze służb mundurowych. Pojęcie to nie zostało prawnie zdefiniowane. Przyjmuje się, że są to wskazane przez ustawodawcę podmioty publiczne o szczególnej organizacji (na wzór wojskowy), które podlegają naczelnym organom administracji rządowej i realizują ustawowo określone zadania w ramach służby publicznej, związane z zapewnieniem określonego rodzaju bezpieczeństwa i porządku, na podstawie przyznanych uprawnień i prawnych form działania właściwych administracji (*M. Liwo*, Służby mundurowe jako kategoria języka prawniczego, PPP 2015, Nr 2, s. 20). Podkreśla się także, że tego rodzaju służby charakteryzują się szczególnym rodzajem stosunku prawnego łączącego osobę pełniącą służbę z daną formacją, jakim jest administracyjnoprawny stosunek służbowy, który w służbie mundurowej charakteryzuje się swoistymi cechami, odróżniającymi go od innych stosunków służbowych (*P. Szustakiewicz*, Istota stosunku służbowego, w: *W. Maciejko, P. Szustakiewicz*, Stosunek służbowy w formacjach mundurowych, Warszawa 2016, s. 6).
- 2 2. Policja jako formacja umundurowana.** Umundurowanie Policji spełnia istotną rolę także w kontekście realizacji zadań przypisanych przez ustawę. Mundur pełni przede wszystkim funkcję dystynktywną, służy bowiem oznaczeniu przynależności do tej formacji i wykonywania służby (zob. art. 10 ustawy z 21.12.1978 r. o odznakach i mundurach, t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 38). Jest to ubiór specjalny, ułatwiający identyfikację osoby go noszącej, który jednocześnie wzbudza przekonanie o wyposażeniu jej w określone prawnie kompetencje i obowiązki (*A. Poszewiecki*, Problematyka prawnej ochrony munduru na tle rozwiązań ustawy z 12 grudnia

1978 r. o mundurach i odznakach, *Studia Prawnoustrojowe* 2013, Nr 22, s. 45–47). Mundury Policji są symbolem poszanowania prawa oraz ładu i porządku publicznego i pozostają pod szczególną ochroną prawną (art. 12 *OdznMundU*). Noszenie policyjnego munduru przez osoby do tego nieuprawnione jest wykroczeniem, zagrożonym karą grzywny do 1000 zł albo karą nagany (art. 61 § 1 KW).

3. Policja jako formacja uzbrojona. Z uwagi na zakres i specyfikę pełnionych 3 zadań, Policja jest formacją uzbrojoną. Środki, które stanowią formę uzbrojenia określone zostały w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych z 28.11.2014 r. w sprawie uzbrojenia Policji (Dz.U. z 2014 r. poz. 1738). Zgodnie z § 1 tego rozporządzenia na uzbrojenie Policji składają się:

- 1) broń palna bojowa: pistolety, rewolwery, strzelby, pistolety maszynowe, karabinki, karabiny, karabiny maszynowe, granatniki;
- 2) broń palna alarmowa i sygnałowa lub inne urządzenia przeznaczone do miotania amunicji alarmowej i sygnałowej;
- 3) broń palna i inne urządzenia przeznaczone do miotania pocisków treningowych;
- 4) urządzenia przeznaczone do miotania:
 - a) pocisków niepenetracyjnych, w szczególności: gumowych, ogluszających, olśniewających, dymnych,
 - b) pocisków śrutowych, pirotechnicznych (twardych i wodnych),
 - c) siatek obezwładniających;
- 5) chemiczne środki obezwładniające w postaci:
 - a) ręcznych miotaczy substancji obezwładniających,
 - b) plecakowych miotaczy substancji obezwładniających,
 - c) granatów łzawiących,
 - d) innych urządzeń przeznaczonych do miotania środków obezwładniających;
- 6) wodne środki obezwładniające i urządzenia przeznaczone do ich miotania;
- 7) noże: ratunkowe, szturmowe i wieloczynnościowe;
- 8) pałki służbowe: zwykłe, wielofunkcyjne, teleskopowe i szturmowe;
- 9) amunicja do broni palnej oraz pociski lub ładunki miotające do urządzeń, o których mowa w pkt 2–4 oraz 5 lit. d;
- 10) środki pirotechniczne o właściwościach ogluszających lub olśniewających, w tym petardy i granaty hukowe lub błyskowe;
- 11) środki przeznaczone do pokonywania zamknięć budowlanych i innych przeszkód, w tym materiały wybuchowe;
- 12) kaftany bezpieczeństwa;
- 13) pasy i siatki obezwładniające;
- 14) kaski zabezpieczające;
- 15) kajdanki: zakładane na ręce, zakładane na nogi oraz zespolone;
- 16) przedmioty przeznaczone do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej;
- 17) kartridże do przedmiotów, o których mowa w pkt 16;
- 18) kolczatki drogowe i inne środki służące do zatrzymywania oraz unieruchamiania pojazdów mechanicznych.

Środki te mogą być wykorzystywane przez funkcjonariuszy Policji w przypadkach i na zasadach określonych w ustawie z 24.5.2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 2418).

4. Służebna rola Policji. Ze sformułowania ust. 1 wynika służebna rola Policji. 4 Mimo iż brzmienie tego przepisu wskazuje na odniesienie tej funkcji do społeczeństwa jako całości, nie ulega wątpliwości, że realizowana musi być ona także w stosunku do każdej jednostki (*S. Pieprzny*, *Policja. Organizacja i funkcjonowanie*, Warszawa 2011, s. 28).

5. Policja jako instytucja zaufania publicznego. Służebna rola Policji i cha- 5 rakter nałożonych na nią zadań powoduje, że Policja jest instytucją zaufania

publicznego. Pociąga to za sobą m.in. konieczność przejawiania troski o umacnianie autorytetu, którym ta formacja cieszy się w społeczeństwie, co związane jest także ze szczególnie wysokimi wymaganiami w stosunku do policjantów, których postawa moralna i nieposzlakowany charakter powinny chronić interes społeczny i podkreślać autorytet władzy państwowej (wyr. NSA z 16.12.2010 r., I OSK 962/10, Legalis; wyr. NSA z 11.1.2017 r., I OSK 2386/16, Legalis; wyr. NSA z 16.1.2020 r., I OSK 3430/18, Legalis). Służebną rolę Policji podkreśla także charakter stosunku zatrudnienia funkcjonariusza Policji. Służba w Policji ma szczególny charakter, jest szczególnie przedmiotem służby publicznej, podlegającym określonym rygorom i ograniczeniom (wyr. WSA w Warszawie z 13.2.2007 r., II SA/Wa 2239/06; wyr. WSA w Warszawie z 15.11.2006 r., II SA/Wa 1152/06, <http://orzeczenia.nsa.gov.pl>).

- 6. 6. Ochrona bezpieczeństwa ludzi oraz utrzymywanie bezpieczeństwa i porządku publicznego.** Wskazane zadania urzeczywistniają służebną rolę Policji. „Bezpieczeństwo ludzi” należy traktować jako pojęcie mieszczące się w zakresie zwrotu „bezpieczeństwo publiczne”, a wyodrębnione ze względu na jednostkę jako szczególnym przedmiotem ochrony w systemie bezpieczeństwa publicznego. Bezpieczeństwo publiczne to stan istniejący w państwie, w którym człowiekowi, a także ogółowi społeczeństwa, nie grozi żadne niebezpieczeństwo (*S. Pieprzny*, *Policja*, s. 27). Jest to stan występujący wewnątrz państwa oznaczający brak zagrożenia dla funkcjonowania organizacji państwowej i realizacji jej interesów, umożliwiający normalny, swobodny rozwój, którego granice zakreślają przepisy prawa. Obejmując ono zarówno szeroko rozumiane bezpieczeństwo każdego człowieka, jak również wszelkie formy życia zbiorowego (np. instytucji publicznych, organizacji społecznych). Porządek publiczny definiowany jest natomiast jako stan faktycznej sprawności urzędów i instytucji publicznych, w którym administracja bezpieczeństwa i porządku publicznego może skutecznie wykonywać zadania, utrzymywać wśród obywateli posłuszeństwo wobec prawa i innych norm społecznych zapewniających spokój oraz niezakłócone funkcjonowanie państwa [*P. Bogdalski, M. Świdorski, K.A. Wojtaszczyk* (red.), *Słownik wiedzy o Policji*, Warszawa 2015, s. 43, 198–199]. Na określenie porządku publicznego składa się wiele norm prawnych i pozaprawnych, których przestrzeganie warunkuje normalne życie ludzi w państwie.
- 7. 7. Nazwa „Policja”.** Nazwa „Policja” przysługuje wyłącznie formacji, o której mowa w art. 1 ust. 1 PolicjaU. Jest więc to nazwa zastrzeżona dla tej formacji i nie może być używana przez inne podmioty.
- 8. 8. Podstawowe zadania Policji.** Katalog zadań Policji uznanych za podstawowe, zawarty został w art. 1 ust. 2. Wskazane są w nim podstawowe zadania Policji, umożliwiające realizację celu, jakim jest służba społeczeństwu poprzez ochronę bezpieczeństwa ludzi oraz utrzymywanie bezpieczeństwa i porządku publicznego. Katalog tych zadań nie ma charakteru zamkniętego, co należy uznać za słuszne rozwiązanie z uwagi na systematyczny rozwój społeczeństwa i wymagań w zakresie przeciwdziałania i zwalczania nowych zagrożeń dla bezpieczeństwa i porządku publicznego. Artykuł 1 zawiera więc najważniejsze, podstawowe zadania Policji. Podkreślić należy różnorodny charakter tych zadań. Są wśród nich zarówno działania o charakterze ochronnym, profilaktycznym, wykrywczym, nadzorczym, kontrolnym, koordynującym, a także ewidencyjnym. Taka różnorodność zadań potwierdza szeroki wachlarz zagrożeń dla bezpieczeństwa i porządku publicznego, pociągający za sobą konieczność podejmowania działań na różnych płaszczyznach oraz wiodącą rolę Policji w realizacji tych celów.
- 9. 9. Ochrona życia i zdrowia ludzi, a także mienia.** Jako pierwsze zadanie Policji wskazana jest ochrona życia i zdrowia ludzi, a także mienia przed bezprawnymi zamachami na te dobra. Otwarcie katalogu zadań w ten sposób jest uzasadnione ze względu na wagę tych dóbr, w szczególności życia i zdrowia ludzkiego, jako

najważniejszych wartości wymagających ochrony. Potwierdza to także objęcie ich ochroną konstytucyjną (zob. art. 38, 64 oraz 68 Konstytucji RP). Mienie jako przedmiot ochrony oznacza własność i inne prawa majątkowe (art. 44 ustawy z 23.4.1964 r. – Kodeks cywilny, t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1470 ze zm.). Do innych praw majątkowych zalicza się: pozostałe prawa rzeczowe, wierzycelności (wynikające ze stosunków cywilnoprawnych), prawa spadkowe, prawa rodzinne o charakterze majątkowym, prawa na dobrach niematerialnych o charakterze majątkowym, prawa majątkowe o charakterze bezwzględnym niedotyczące rzeczy. Ochronie podlega także posiadanie. Zadania Policji w tym zakresie powinny obejmować różne formy ochrony przed każdym bezprawnym zamachem na te dobra, przy czym pojęcie bezprawności należy utożsamiać z bezprawnością karną i rozumieć jako każde zachowanie wypełniające znamiona czynu zabronionego (jako przestępstwo albo wykroczenie), przy jednoczesnym braku okoliczności, która wyjątkowo odbiera danemu czynowi charakter czynu niedozwolonego (W. Wolter, Prawo karne, Warszawa 1947, s. 121).

10. Ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego. Artykuł 1 ust. 2 pkt 2 jako zadanie o charakterze ochronnym wskazuje ochronę bezpieczeństwa i porządku publicznego, w tym zapewnienie spokoju w miejscach publicznych oraz w środkach publicznego transportu i komunikacji publicznej, w ruchu drogowym i na wodach przeznaczonych do powszechnego korzystania. Przedsięwzięcia te mają zapobiegać wszelkim zakłóceniom spokoju w miejscach publicznych, a więc zachowaniom naruszającym równowagę psychiczną ludzi, powodującym u nich uczucie zaniepokojenia, zdenerwowania (M. Bojarski, W. Radecki, Kodeks wykroczeń. Komentarz, Warszawa 2019). Ochronie podlega spójność w miejscach publicznych, czyli w miejscach ogólnodostępnych, do których dostęp ma każdy bez żadnych ograniczeń (np. park, ulica, sklep), jak również w miejscach wymagających posiadania określonej karty wstępu [stadion, kino; zob. P. Daniluk (red.), Kodeks wykroczeń. Komentarz, Warszawa 2019]. Zadaniem Policji jest także zapewnienie spokoju w środkach transportu publicznego i komunikacji publicznej, a więc w środkach powszechnie dostępnego regularnego przewozu osób, zapewnionego przez właściwą jednostkę samorządu terytorialnego albo ministra właściwego do spraw transportu (por. art. 4 ustawy z 16.12.2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym, t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 2475). Działania podejmowane w ruchu drogowym i wodnym mają na celu przede wszystkim poprawę stanu bezpieczeństwa i porządku poprzez rozpoznawanie i likwidację zagrożeń, działania informacyjne, edukacyjne i organizacyjne.

11. Inicjowanie i organizowanie działań profilaktycznych. Zadania o charakterze profilaktycznym wskazane zostały w art. 1 ust. 2 pkt 3 PolicjaU, zgodnie z którym Policja powołana jest do inicjowania i organizowania działań mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym. Profilaktyka (gr. *prophylaktikos*) to „działania mające na celu zapobieganie niekorzystnym zjawiskom, likwidowanie przyczyn niekorzystnych zjawisk” (S. Dubisz (red.), Uniwersalny słownik języka polskiego, Warszawa 2003, s. 883), to „wszelka działalność zapobiegająca zjawiskom szkodliwym” (M. Bocian, Słownik wyrazów trudnych i obcych, Wrocław 1997, s. 155). Zadania zapobiegawcze Policji powinny odnosić się zarówno do czynów zabronionych jako przestępstwa lub wykroczenia, jak i do wszelkich innych ujemnych zjawisk społecznych, które stanowią zagrożenie dla stworzenia warunków prawidłowego funkcjonowania i rozwoju jednostek, poszczególnych grup i całych społeczności (B. Hołyst, Kryminologia, Warszawa 2009, s. 545). Do zjawisk kryminogennych należą z pewnością alkoholizm, narkomania, prostytucja, działania subkultur i sekt destrukcyjnych, zachowania agresywne czy patologie w rodzinie. W zapobieganiu przestępstwom, wykroczeniom oraz innym zjawiskom patologicznym zaangażowa-

nych jest wiele podmiotów. Skuteczność działań wymaga więc stworzenia całego systemu przeciwdziałania, obejmującego aparat państwowy, samorządowy, a także podmioty spoza struktur administracji państwa.

12 12. Współdziałanie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi. Wielopodmiotowość profilaktyki społecznej, w tym karnej, wymaga koordynacji i kooperacji wszystkich podmiotów. Dlatego też Policja została zobowiązana do współdziałania w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi. Ze sformułowania art. 1 ust. 2 pkt 3 można wywnioskować, że rola Policji w płaszczyźnie przeciwdziałania jest wiodąca, ponieważ jej zadaniem jest przede wszystkim inicjowanie i organizowanie działań zapobiegawczych i włączanie w nie innych podmiotów w zakresie ich właściwości i kompetencji.

13 13. Przykłady współdziałania z organami państwowymi. Jako przykłady współdziałania Policji z organami państwowymi w zakresie przeciwdziałania przestępczości można wskazać:

- 1) współpracę Policji i Centralnego Biura Antykorupcyjnego w zakresie zapobiegania przestępczości (Porozumienie Komendanta Głównego Policji i Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego w sprawie określenia zasad współpracy Policji i Centralnego Biura Antykorupcyjnego z 2.5.2007 r., Dz.Urz. KGP z 2011 r. Nr 9, poz. 70);
- 2) współpracę Policji i Straży Granicznej w zakresie zapobiegania przestępczości, a zwłaszcza rozpoznawania zagrożeń terrorystycznych (Porozumienie Komendanta Głównego Policji i Komendanta Głównego Straży Granicznej z 17.6.2004 r. w sprawie współdziałania Policji i Straży Granicznej, Dz.Urz. KGP z 2004 r. Nr 11, poz. 58);
- 3) współpracę Policji i Służby Celnej w zakresie zapobiegania popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym, których wspomaganie jest możliwe w zakresie działania Służby Celnej oraz zapobiegania popełnieniu przestępstw i wykroczeń związanych z przywozem i wywozem towarów lub przeciwko obrotowi dewizowemu (Porozumienie Ministra Finansów i Komendanta Głównego Policji z 6.11.2003 r. w sprawie współdziałania Służby Celnej i Policji, Dz.Urz. KGP z 2003 r. Nr 21, poz. 123);
- 4) współpracę Policji i Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad w zakresie zapobiegania powstawaniu zdarzeń drogowych, identyfikacji miejsc szczególnie niebezpiecznych na drogach i likwidacji przyczyn wypadków drogowych w miejscach szczególnie niebezpiecznych (Porozumienie Komendanta Głównego Policji i Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad z 21.11.2003 r. w sprawie współdziałania jednostek organizacyjnych Policji i Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad w zakresie poprawy stanu bezpieczeństwa ruchu drogowego, Dz.Urz. KGP z 2003 r. Nr 21, poz. 124);
- 5) współpracę Policji z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom bezpieczeństwa obywateli (Porozumienie Komendanta Głównego Policji i Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z 8.6.2018 r., <http://www.isp.policja.pl/isp/aktualnosci/13130,Wspolpraca-Policji-z-Zakladem-Ubezpieczen-Spolecznych.html>);
- 6) współpracę Policji z instytucjami ochrony zabytków (Porozumienie Komendanta Głównego Policji i Generalnego Konserwatora Zabytków z 8.2.2018 r. w sprawie współdziałania w zakresie zapobiegania i zwalczania przestępczości skierowanej przeciwko zabytkom oraz innym dobrom kultury, <http://mkidn.gov.pl/pages/posts/konserwatorzy-zabytkow-i-policja-beda-wspolpracowac-porozumienie-podpisane-8135.php>).

14. Przykłady współdziałania z jednostkami samorządowymi. Wśród form współdziałania Policji z jednostkami samorządu terytorialnego wskazać przykładowo można:

- 1) współpracę Policji ze strażami gminnymi (miejskimi) [rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 18.12.2009 r. w sprawie form współpracy straży gminnej (miejskiej) z Policją oraz sposobu informowania wojewody o tej współpracy (Dz.U. z 2009 r. Nr 220, poz. 1732)] oraz lokalne porozumienia zawierane przez komendantów Policji i straży;
- 2) współpracę Policji z miejskimi ośrodkami pomocy społecznej w realizacji wspólnych projektów profilaktycznych (np. projekt „Schronienie na lata to dom, mama i tata”, „Pokonać bezdomność”, „Patrol przyjazny dziecku”);
- 3) współpracę Policji z jednostkami oświatowymi w zakresie profilaktyki zagrożeń.

15. Przykłady współpracy z organizacjami społecznymi. W ramach działań zapobiegawczych Policja współpracuje także z różnymi organizacjami społecznymi, takimi jak na przykład:

- 1) Fundacja Dzieci Niczyje (Porozumienie Komendanta Głównego Policji i Fundacją Dzieci Niczyje z 3.11.2008 r. w sprawie współpracy jednostek organizacyjnych Policji i Fundacji Dzieci Niczyje na rzecz sprawnej obsługi „Ogólnopolskiego telefonu zaufania dla dzieci 116 111”, Dz.Urz. KGP z 2008 r. Nr 18, poz. 109);
- 2) Fundacja Itaka (Porozumienie o współpracy Komendanta Głównego Policji i Fundacji Itaka z 25.5.2009 r., <http://www.itaka.org.pl/wp-content/uploads/2015/01/Umowa-o-wspolpracy-ITAKA-KGP.pdf>);
- 3) Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe (Porozumienie Komendanta Głównego Policji i Prezesa Zarządu Głównego Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego z 20.6.2007 r. w sprawie współdziałania w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego na wodach i terenach przywodnych (Dz.Urz. KGP z 2007 r. Nr 13, poz. 106);
- 4) Związek Harcerstwa Polskiego (Porozumienie Komendanta Głównego Policji i Naczelnika Związku Harcerstwa Polskiego z 12.7.2008 r. w sprawie współpracy jednostek organizacyjnych Policji i Związku Harcerstwa Polskiego, <http://www.policja.pl/pol/aktualnosci/24488,Porozumienie-o-wspolpracy-Policji-z-ZHP.html>).

16. Prowadzenie działań kontrterrorystycznych. Artykuł 1 ust. 2 pkt 3a PolicjaU określa kolejne zadanie Policji, jakim jest prowadzenie działań kontrterrorystycznych. Przepis ten został dodany przez art. 27 pkt 1 ustawy z 10.6.2016 r. o działaniach antyterrorystycznych (Dz.U. z 2016 r. poz. 904) z dniem 2.7.2016 r.

Definicję działań kontrterrorystycznych zawiera wspomniana DziałAntyterrU. Są to działania wobec sprawców, osób przygotowujących lub pomagających w dokonaniu przestępstwa o charakterze terrorystycznym, prowadzone w celu wyeliminowania bezpośredniego zagrożenia życia, zdrowia lub wolności osób lub mienia przy wykorzystaniu specjalistycznych sił i środków oraz specjalistycznej taktyki działania. Przestępstwo terrorystyczne, o którym mowa w tym przepisie należy rozumieć zgodnie z definicją legalną zawartą w art. 115 § 20 ustawy z 6.6.1997 r. – Kodeks karny (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1444 ze zm.) jako czyn zabroniony (a także groźba jego popełnienia) zagrożony karą pozbawienia wolności, której górna granica wynosi co najmniej 5 lat, popełniony w zamiarze osiągnięcia co najmniej jednego z trzech celów: poważnego zastraszenia wielu osób, zmuszenia organu władzy publicznej Rzeczypospolitej Polskiej lub innego państwa albo organu organizacji międzynarodowej do podjęcia lub zaniechania określonych czynności lub wywołania poważnych zakłóceń w ustroju lub gospodarce Rzeczypospolitej Polskiej, innego państwa lub organizacji międzynarodowej.

Mimo że art. 1 ust. 2 pkt 3a jako zadanie Policji wskazuje wprost tylko prowadzenie działań kontrterrorystycznych, nie ma wątpliwości, że na Policji ciąży też obowiązki w zakresie przeciwdziałania i zwalczania terroryzmu, które można wywieść z treści art. 1 ust. 2 pkt 13 ustawy o Policji (por. *M. Gabriel-Węglowski, Działania antyterrorystyczne. Komentarz, Warszawa 2018*).

Zakres zadań specjalnych nałożonych na Policję w odniesieniu do prowadzenia działań kontrterrorystycznych oraz formy współdziałania z innymi podmiotami określają przepisy ww. ustawy. Na przykład Policja przekazuje informacje dotyczące zdarzeń o charakterze terrorystycznym, dokonuje czynności operacyjno-rozpoznawczych dotyczących zdarzeń o charakterze terrorystycznym, pobiera obraz linii papilarnych, utrwała wizerunek twarzy lub nieinwazyjnie pobiera materiał biologiczny w celu oznaczenia profilu DNA osób wskazanych w ustawie, przeprowadza sprawdzenia zabezpieczeń w obiektach infrastruktury krytycznej, kieruje działaniami antyterrorystycznymi podejmowanymi przez właściwe służby lub organy w ramach ich ustawowych zadań na miejscu zdarzenia o charakterze terrorystycznym.

- 17 17. Wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców.** Zadanie to jest jednym z podstawowych zadań Policji, określonym w art. 1 ust. 2 pkt 4. Działania wykrywcze w omawianym zakresie związane są z rolą Policji w postępowaniu karnym (w odniesieniu do wykrywania i ścigania sprawców przestępstw) oraz w postępowaniu w sprawach o wykroczenia (w odniesieniu do wyrwania i ścigania sprawców wykroczeń).

W postępowaniu karnym Policja wykonuje polecenia sądu, referendarza sądownego i prokuratora, a także prowadzi pod nadzorem prokuratora śledztwo lub dochodzenie w granicach określonych w Kodeksie postępowania karnego. W płaszczyźnie postępowania karnego rola Policji jako organu procesowego obejmuje przede wszystkim dochodzenie. Policja prowadzi dochodzenie, poza wypadkami, w których prokurator zdecydował się prowadzić je osobiście. W sprawach, w których postępowanie przygotowawcze przybiera formę śledztwa, Policja nie jest organem uprawnionym do jego prowadzenia, gdyż ustawa wyraźnie wskazuje, że śledztwo prowadzi prokurator. Może on jednak powierzyć Policji przeprowadzenie śledztwa w całości lub w określonym zakresie albo dokonanie poszczególnych czynności śledztwa, z wyjątkiem czynności związanych z przedstawieniem zarzutów, zmianą lub uzupełnieniem postanowienia o przedstawieniu zarzutów oraz zamknięciem śledztwa. Z uprawnień Policji w postępowaniu przygotowawczym wyłączone są także inne czynności zastrzeżone do wyłącznej kompetencji prokuratora lub sądu, jak np. podejmowanie decyzji o stosowaniu środków zapobiegawczych. Wszystkie czynności wykonywane przez Policję w postępowaniu przygotowawczym, zarówno w ramach dochodzenia prowadzonego przez Policję, jak i śledztwa powierzonego, podlegają obligatoryjnemu nadzorowi prokuratora (art. 326 KPK).

W postępowaniu w sprawach o wykroczenia Policja wykonuje polecenia sądu oraz prowadzi w granicach określonych w ustawie czynności wyjaśniające. Czynności te Policja podejmuje z urzędu albo na polecenie prokuratora, zaś ich celem jest ustalenie, czy istnieją podstawy do wystąpienia z wnioskiem o ukaranie oraz zebranie danych niezbędnych do sporządzenia takiego wniosku. Policja przeprowadza także czynności wyjaśniające na polecenie sądu, gdy istnieje potrzeba uzupełnienia lub sprawdzenia faktów podanych we wniosku o ukaranie złożonym przez oskarżyciela posiłkowego. W postępowaniu w sprawach o wykroczenia Policja pełni także rolę zasadniczego oskarżyciela publicznego, który wnosi do sądu i popiera wnioski o ukaranie.

- 18 18. Ochrona obiektów.** Artykuł 1 ust. 2 pkt 4a określa zadanie Policji, jakim jest ochrona obiektów stanowiących siedziby członków Rady Ministrów, z wyłączeniem obiektów służących Ministrowi Obrony Narodowej i Ministrowi Sprawiedliwości,

wskazanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych. Przepis ten został dodany przez ustawę z 8.12.2017 r. o Służbie Ochrony Państwa (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 384) i wszedł w życie 1.2.2018 r. Decyzję o objęciu przez Policję ochroną wskazanych obiektów oraz o zakresie realizowanych wobec tych obiektów działań podejmuje minister właściwy do spraw wewnętrznych (obecnie Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji).

Zadania Policji w zakresie ochrony obiektów wyłączone są w odniesieniu do obiektów służących Ministrowi Obrony Narodowej. Za bezpieczeństwo jednostek wojskowych odpowiadają bowiem wewnętrzne służby ochrony (tzw. Oddziały Wart Cywilnych) utworzone na podstawie art. 14 ustawy z 22.8.1997 r. o ochronie osób i mienia (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 2142 ze zm.) i rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z 2.6.1999 r. w sprawie wewnętrznych służb ochrony działających na terenach jednostek organizacyjnych podległych, podporządkowanych lub nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej (Dz.U. z 1999 r. Nr 58, poz. 619), a także Specjalistyczne Uzbrojone Formacje Ochronne (SUFO) tworzone przez przedsiębiorców w oparciu o OchrOsMienU i działające zgodnie z rozporządzeniem Ministra Obrony Narodowej z 19.6.1999 r. w sprawie ochrony przez specjalistyczne uzbrojone formacje ochronne terenów jednostek organizacyjnych resortu obrony narodowej (t.j. Dz.U. z 2014 r. poz. 1770).

W odniesieniu do ochrony obiektów służących Ministrowi Sprawiedliwości wskazać z kolei należy na zadania realizowane przez Służbę Więzienną, która na podstawie art. 2 ust. 2b ustawy z 9.4.2010 r. o Służbie Więziennej (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1427) zapewnia porządek i bezpieczeństwo w urzędzie obsługującym Ministra Sprawiedliwości oraz w Prokuraturze Krajowej. Zakres realizacji tych czynności wskazuje natomiast zarządzenie Ministra Sprawiedliwości z 1.2.2017 r. w sprawie określenia zakresu zapewniania przez Służbę Więzienną porządku i bezpieczeństwa w Ministerstwie Sprawiedliwości oraz w Prokuraturze Krajowej (Dz.Urz. MS z 2017 r. poz. 31).

19. Nadzór nad specjalistycznymi uzbrojonymi formacjami ochronnymi. 19 Artykuł 1 ust. 2 pkt 5 określa zadania Policji w zakresie nadzoru nad specjalistycznymi uzbrojonymi formacjami ochronnymi w zakresie określonym w odrębnych przepisach.

Specjalistyczne uzbrojone formacje ochronne (SUFO) to wewnętrzne służby ochrony oraz przedsiębiorcy, którzy uzyskali koncesje na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie usług ochrony osób i mienia, posiadający broń na podstawie świadectwa broni, o którym mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z 21.5.1999 r. o broni i amunicji (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 284). Obowiązkowej ochronie przez SUFO podlegają obszary, obiekty, urządzenia i transporty ważne dla obronności, interesu gospodarczego państwa, bezpieczeństwa publicznego i innych ważnych interesów państwa, wskazane w art. 5 ust. 2 OchrOsMienU oraz wyszczególnione w wykazach sporządzanych przez Prezes Narodowego Banku Polskiego, Krajową Radę Radiofonii i Telewizji, ministrów, kierowników urzędów centralnych i wojewodów w stosunku do podległych im, podporządkowanych lub nadzorowanych jednostek organizacyjnych.

Nadzór nad działalnością specjalistycznych uzbrojonych formacji ochronnych sprawuje Komendant Główny Policji. Nie obejmuje on jednak nadzoru nad SUFO działającymi na terenach podległych, podporządkowanych lub nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej, w tym bowiem zakresie nadzór przekazany został Ministrowi Obrony Narodowej. Komendant Główny Policji nie sprawuje także nadzoru nad specjalistycznymi uzbrojonymi formacjami ochronnymi w zakresie wykonywania zadań związanych z kontrolą bezpieczeństwa przeprowadzaną w portach lotniczych, z uwagi na kompetencje w tym zakresie Komendanta Głównego Straży Granicznej.

Czynności nadzorcze Komendanta Głównego Policji wykonuje funkcjonariusz Policji na podstawie pisemnego upoważnienia wydanego przez Komendanta Głównego Policji, po okazaniu legitymacji służbowej.

Nadzór Policji nad SUFO dotyczy zarówno realizacji zadań w zakresie wykonywania usług ochrony osób i mienia (zasady i sposoby realizacji zadań ochrony osób i mienia; a także sposoby użycia przez pracowników tych formacji środków przymusu bezpośredniego lub broni palnej), jak również posiadania przez pracowników ochrony niezbędnych kwalifikacji.

Nadzór polega przede wszystkim na kontroli wykonywania zadań przez SUFO. Obejmuje ona kontrolę:

- 1) organizacji,
- 2) zasad działania,
- 3) uzbrojenia,
- 4) wyposażenia,
- 5) współpracy z innymi formacjami i służbami,
- 6) zgodności aktualnego stanu ochrony jednostki z planem ochrony.

W związku z tak określonym zakresem kontroli uprawnieni funkcjonariusze mają prawo do:

- 1) wstępu na teren obszarów i obiektów, a także innych miejsc, w których jest prowadzona ochrona, oraz żądania ustnych lub pisemnych wyjaśnień i udostępniania bądź wglądu w dokumentację ochronną;
- 2) wstępu na teren siedziby przedsiębiorcy prowadzącego działalność w zakresie ochrony osób i mienia, w takich dniach i godzinach, w jakich jest prowadzona lub powinna być prowadzona działalność.

Przeprowadzane kontrole mogą mieć charakter kompleksowy lub problemowy. Zasadniczo są one planowe i wynikają z rocznych planów kontroli, sporządzanych przez właściwych terytorialnie komendantów wojewódzkich Policji (Komendanta Stołecznego Policji) i zatwierdzanych przez Komendanta Głównego Policji. W razie potrzeby zbadania zdarzeń nagłych mogą być jednak przeprowadzane kontrole nie objęte planem kontroli, a więc doraźne, o charakterze interwencyjnym.

Z istoty nadzoru, w odróżnieniu od kontroli, wynika, że zadania Policji wykraczają poza wskazane czynności kontrolne i obejmują także możliwość wiążącego wpływania na podmioty nadzorowane. W razie stwierdzenia nieprawidłowości w realizacji zadań przez nadzorowaną formację Policja wydaje pisemne zalecenia mające na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości i dostosowanie działalności formacji do przepisów prawa. Niewykonanie zaleceń może być uznane za podstawę cofnięcia koncesji albo zmiany jej zakresu (por. art. 22 ust. 2 OchrOsMienU).

Szczegółowe zasady przeprowadzania kontroli oraz sporządzania z niej dokumentacji określa rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z 27.4.2012 r. w sprawie szczegółowych zasad wydawania upoważnień do kontroli oraz trybu wykonywania czynności nadzoru Komendanta Głównego Policji nad działalnością specjalistycznych uzbrojonych formacji ochronnych (Dz.U. z 2012 r. poz. 557).

20 20. Kontrola przestrzegania przepisów. Artykuł 1 ust. 2 pkt 6 wskazuje na kontrolne zadanie Policji w zakresie przestrzegania przepisów porządkowych i administracyjnych związanych z działalnością publiczną lub obowiązujących w miejscach publicznych.

Samorządowe przepisy porządkowe stanowią szczególną kategorię aktów prawa miejscowego. Wydawane są wyłącznie na podstawie generalnej klauzuli kompetencyjnej i dotyczą stosunków nieuregulowanych w odrębnych ustawach i innych przepisach powszechnie obowiązujących. Mają one na celu unormowanie sytuacji lokalnych o charakterze szczególnym, co do których brak jest regulacji przepisami ogólnopañstwowymi [D. Dąbek, w: P. Chmielnicki (red.), Ustawa o samorządzie gminnym. Komentarz, Warszawa 2013]. Przepisem porządkowym można więc

np. zakazać kąpania się w jeziorze, wchodzenia na konkretny budynek, spacerowania po górach w określonych godzinach, mogą być one związane z przewozem osób, bagażu i zwierząt środkami lokalnego transportu zbiorowego, z korzystaniem z lokalnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej.

Do stanowienia samorządowych przepisów porządkowych uprawnione są organy gmin oraz organy powiatu. Rada gminy może wydawać przepisy porządkowe w zakresie nieuregulowanym w odrębnych ustawach lub innych przepisach powszechnie obowiązujących, jeżeli jest to niezbędne dla ochrony życia lub zdrowia obywateli oraz dla zapewnienia porządku, spokoju i bezpieczeństwa publicznego. W przypadku niecierpiącym zwłoki przepisy porządkowe może natomiast wydać wójt (por. art. 40 i 41 ustawy z 8.3.1990 r. o samorządzie gminnym, t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 713). Rada powiatu może wydawać powiatowe przepisy porządkowe w szczególnie uzasadnionych przypadkach, jeżeli jest to niezbędne do ochrony życia, zdrowia lub mienia obywateli, ochrony środowiska naturalnego albo do zapewnienia porządku, spokoju i bezpieczeństwa publicznego, o ile przyczyny te występują na obszarze więcej niż jednej gminy. W przypadkach niecierpiących zwłoki, powiatowe przepisy porządkowe może wydać zarząd powiatu (por. art. 41 i 42 ustawy z 5.6.1998 r. o samorządzie powiatowym, t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 511). Na poziomie województw uprawnienia do stanowienia porządkowych aktów prawa miejscowego ma natomiast wojewoda, który może wydawać rozporządzenia porządkowe w zakresie nieuregulowanym w przepisach powszechnie obowiązujących, jeżeli jest to niezbędne do ochrony życia, zdrowia lub mienia oraz do zapewnienia porządku, spokoju i bezpieczeństwa publicznego (por. art. 60 ustawy z 23.1.2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie, t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1464).

Przepisy porządkowe mogą przewidywać za ich naruszenie karę grzywny wymierzaną w trybie i na zasadach określonych w prawie o wykroczeniach (zob. art. 54 KW przewidujący wykroczenie polegające na naruszeniu przepisów porządkowych, zagrożone karą grzywny do 500 zł albo karą nagany), stąd kontrola przestrzegania przepisów porządkowych przez Policję łączy się z zadaniami tej formacji w zakresie wykrywania wykroczeń i ścigania ich sprawców.

21. Współdziałanie z policjami innych państw oraz z organami i instytucjami Unii Europejskiej. Z uwagi na międzynarodowy charakter zagrożeń dla bezpieczeństwa i porządku publicznego działania polskiej Policji muszą uwzględniać także współpracę z instytucjami i innymi podmiotami poza granicami kraju. Dlatego też wśród zadań Policji ustawodawca wymienia współdziałanie z policjami innych państw oraz ich organizacjami międzynarodowymi, a także z organami i instytucjami Unii Europejskiej (art. 1 ust. 2 pkt 7 PolicjaU).

W tej płaszczyźnie należy zwrócić uwagę przede wszystkim na:

- 1) współpracę Policji z Interpolem – ustawa z 5.12.2014 r. o ratyfikacji Statutu Międzynarodowej Organizacji Policji Kryminalnej – Interpol, przyjętego w Wiedniu 13.6.1956 r., która po podpisaniu przez Prezydenta weszła w życie 22.1.2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 17). Szeroko w zakresie oraz etapach współpracy z Interpolem zob. m.in. *T. Saffjański*, Prawne, organizacyjne i techniczne uwarunkowania udziału Polski we współpracy międzynarodowej w ramach Interpolu, Przegląd Bezpieczeństwa Wewnętrznego 2016, Nr 14, s. 102–122;
- 2) współpracę Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Policji z Europejską Siecią Instytutów Nauk Sądowych – ENFSI (ang. *European Network of Forensic Science Institutes*). Jest to stowarzyszenie zrzeszające kilkadziesiąt wiodących laboratoriów kryminalistycznych, instytutów badawczych i innych podmiotów wydających opinie sądowe z różnych krajów Europy. Współpraca CLKP w ramach ENFSI polega przede wszystkim na zaangażowaniu biegłych w prace grup roboczych ENFSI, udziale w warsztatach, szkoleniach, konferencjach oraz

organizowanych przez ENFSI testach biegłości i innych przedsięwzięciach czy inicjatywach;

- 3) współpracę Policji z Międzyagencyjną Siecią Odzyskiwania Mienia Camden (CARIN, ang. *Camden Assets Recovery Interagency Network*). Jest to nieformalna sieć ekspertów i praktyków z dziedziny ujawniania, zabezpieczania oraz konfiskaty mienia pochodzącego z przestępstwa. Funkcję polskiego punktu kontaktowego CARIN pełni Wydział ds. Odzyskiwania Mienia Biura Kryminalnego KGP. Współpraca w ramach CARIN odbywa się na podstawie istniejących przepisów prawa i umów międzynarodowych, a wymiana informacji jest prowadzona przy użyciu formalnych kanałów Europolu i Interpolu;
- 4) współpracę Policji z Europejską Organizacją Policji Ruchu Drogowego „TI-SPOL” (ang. *European Traffic Police Network*). Jest to międzynarodowe stowarzyszenie zrzeszające policje drogowe, którego najistotniejszym celem są badania nad bezpieczeństwem drogowym, wdrażanie nowych rozwiązań i technologii wspierających pracę Policji, wymiana informacji o zagrożeniach i sposobach przeciwdziałania im oraz bezpośrednia współpraca policji ruchu drogowego różnych państw;
- 5) współpracę Policji z europejskim stowarzyszeniem organizacji odpowiedzialnych za nadzór nad bezpieczeństwem kolei RAILPOL (ang. *European association of Railway Police Forces*). Jego istotą jest międzynarodowa współpraca policji kolejowych oraz innych służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo w Europie, zapobieganie zagrożeniom i zagwarantowanie skuteczności środków przeciwko przestępstwom i wykroczeniom występującym na obszarze kolejowym, na dworcach i w pociągach.

W ramach współpracy Policji w ramach agencji Unii Europejskiej wskazać należy przede wszystkim na:

- 1) współpracę Policji w ramach CEPOL-u (ang. *European Union Agency for Law Enforcement Training*). Jest to agencja Unii Europejskiej skupiająca sieć instytucji szkoleniowych dla przedstawicieli organów ścigania w państwach członkowskich UE, która wspiera innowacyjne i zaawansowane szkolenia w zakresie priorytetów bezpieczeństwa, współpracy w dziedzinie ścigania i wymiany informacji;
- 2) współpracę Policji z Europejskim Urzędem Policji EUROPOL, którego zadaniem jest wspieranie i wzmacnianie działań organów policyjnych i innych organów ścigania Państw Członkowskich, jak również ich wzajemnej współpracy w zapobieganiu i zwalczaniu poważnej przestępczości dotyczącej dwóch lub więcej Państw Członkowskich, terroryzmu oraz form przestępczości naruszających wspólny interes objęty polityką Unii.

Policja uczestniczy także w sieciach współpracy w ramach Unii Europejskiej, takich jak m.in.:

- 1) ATLAS (unijna grupa zadaniowa zrzeszająca centralne jednostki antyterrorystyczne Policji państw Unii Europejskiej, Polskę reprezentuje Centralny Pododdział Kontrterrorystyczny Policji „BOA”);
- 2) EUCPN (Europejska Sieć Zapobiegania Przestępczości, której celem jest promowanie działań w dziedzinie zapobiegania przestępczości na terenie krajów członkowskich oraz ułatwienie współpracy, kontaktów oraz wymiany informacji i doświadczeń między podmiotami zajmującymi się zapobieganiem przestępczości);
- 3) ENPPF (Europejska Sieć Ochrony Osób Publicznych, do głównych zadań stowarzyszenia należą wymiana informacji przy planowaniu zabezpieczeń wizyt osób ochraniających w krajach UE, wypracowanie wspólnych procedur w trakcie realizacji działań ochronnych i wspólnego stanowiska w zakresie metod działania celem zapewnienia maksimum bezpieczeństwa osób ochraniających);

4) ENFAST (Europejska Sieć Zespołów Poszukiwań Celowych) zajmująca się poszukiwaniem najniebezpieczniejszych przestępców poszukiwanych Europejskimi Nakazami Aresztowania.

Dla realizacji zadań Policji istotne jest również przystąpienie do Układu z Schengen – zob. ustawę z 24.8.2007 r. o udziale Rzeczypospolitej Polskiej w Systemie Informacyjnym Schengen oraz Wizowym Systemie Informacyjnym (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 184).

22. Przetwarzanie informacji kryminalnych. Na podstawie art. 1 ust. 2 pkt 8 zadaniem Policji jest przetwarzanie informacji kryminalnych, w tym danych osobowych. Informacje kryminalne to dane dotyczące spraw będących przedmiotem czynności operacyjno-rozpoznawczych, wszczętego lub zakończonego postępowania karnego, w tym postępowania w sprawach o przestępstwa skarbowe, oraz dotyczące innych postępowań lub czynności prowadzonych na podstawie ustaw przez podmioty uprawnione do otrzymywania informacji kryminalnych z Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych (KCIK) i podmioty zobowiązane do przekazywania informacji kryminalnych do Centrum, istotnych z punktu widzenia czynności operacyjno-rozpoznawczych lub postępowania karnego (art. 4 pkt 1 ustawy z 6.7.2001 r. o przetwarzaniu informacji kryminalnych, t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 2126). Zakres danych objętych pojęciem informacji kryminalnych wskazuje art. 13 ust. 1 InfoKrymU (m.in. rodzaj, kwalifikacja prawna przestępstwa, oznaczenie organu prowadzącego czynności lub postępowanie karne, informacje o osobach, przeciwko którym prowadzone są czynności lub postępowanie).

Uprawnienia Policji obejmują przetwarzanie informacji kryminalnych. Pod pojęciem tym rozumie się operację lub zestaw operacji wykonywanych na danych (informacjach) lub zestawach danych (zestawach informacji) w sposób zautomatyzowany lub niezautomatyzowany. Przetwarzanie obejmuje zbieranie, utrwalanie, organizowanie, porządkowanie, przechowywanie, adaptowanie lub modyfikowanie, pobieranie, przeglądanie, wykorzystywanie, ujawnianie przez przesłanie, rozpowszechnianie lub innego rodzaju udostępnianie, dopasowywanie lub łączenie, ograniczanie, usuwanie lub niszczenie informacji kryminalnych (art. 4 pkt 14 ustawy z 14.12.2018 r. o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości, Dz.U. z 2019 r. poz. 125).

Informacje kryminalne Policja przetwarza w celu wykrywania i ścigania sprawców przestępstw oraz zapobiegania i zwalczania przestępczości.

Organem administracji rządowej właściwym w sprawach przetwarzania i przekazywania informacji kryminalnych jest Komendant Główny Policji, który swoje zadania w tym zakresie wykonuje przy pomocy KCIK, które jest komórką organizacyjną w Komendzie Główniej Policji (Wydział w Biurze Wywiadu i Informacji Kryminalnej).

23. Prowadzenie zbiorów danych. Ostatnim z podstawowych, wymienionych w art. 1 ust. 2 zadań Policji jest prowadzenie zbiorów danych zawierających informacje gromadzone przez uprawnione organy o odciskach linii papilarnych osób, niezidentyfikowanych śladach linii papilarnych z miejsc przestępstw oraz o wynikach analizy kwasu deoksyrybonukleinowego (DNA).

Zasady prowadzenia zbioru danych DNA, zakresu i zasad przetwarzania gromadzonych w nim danych oraz zbiorów danych daktyloskopijnych regulują art. 21a–21e oraz art. 21h–21na PolicjaU. Szczegółowe kwestie określone zostały natomiast w zarządzeniu Nr 27 Komendanta Głównego Policji z 31.7.2017 r. w sprawie wykonywania przez Policję zadań związanych z prowadzeniem zbiorów danych daktyloskopijnych (Dz.Urz. KGP. z 2017 r. poz. 52) oraz w zarządzeniu Nr 26 Komendanta Głównego Policji z 10.7.2017 r. w sprawie wykonywania przez Policję zadań związanych z przetwarzaniem informacji o wynikach analizy kwasu deok-

syrybonukleinowego (DNA) oraz prowadzeniem bazy danych DNA (Dz.Urz. KGP z 2017 r. poz. 48).

- 24 24. Międzynarodowa współpraca policyjna.** Międzynarodowa współpraca polskiej Policji prowadzona jest w oparciu o rządowe i resortowe akty prawne, a także dokumenty umożliwiające lokalną kooperację na terenach przygranicznych. Międzynarodowa działalność polskiej Policji przejawia się również poprzez udział w zagranicznych misjach pokojowych w takich krajach, jak: Afganistan, Gruzja, Irak, Jugosławia, Kosowo i Liberia.

Jako przykłady aktów prawnych można wymienić:

- 1) rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 10.10.2016 r. w sprawie sposobu realizacji zadań związanych ze współpracą prokuratury z organizacjami międzynarodowymi lub ponadnarodowymi działającymi na podstawie umów międzynarodowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 1732);
- 2) umowę między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Niderlandów z 1.6.2005 r. w sprawie przywilejów i immunitetów oficerów łącznikowych przy Europolu (Dz.U. z 2007 r. Nr 91, poz. 610);
- 3) Porozumienie o współpracy w zakresie ochrony świadka z 24.5.2012 r. (Dz.U. z 2014 r. poz. 1048) zawarte przez 9 państw (Polska, Austria, Bułgaria, Chorwacja, Czechy, Węgry, Rumunia, Słowacja, Słowenia);
- 4) umowę między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Stanów Zjednoczonych Ameryki w sprawie współpracy w zakresie bezpieczeństwa granic i imigracji, podpisaną w Waszyngtonie 16.8.2019 r. (Dz.U. z 2019 r. poz. 2402);
- 5) umowę między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Turcji o współpracy w zwalczaniu terroryzmu, przestępczości zorganizowanej i innej przestępczości, podpisaną w Ankarze 7.4.2003 r. (Dz.U. z 2005 r. Nr 12, poz. 94);
- 6) umowę między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Czeską o współpracy w zwalczaniu przestępczości, ochronie porządku publicznego oraz o współpracy na terenach przygranicznych, podpisana w Warszawie 21.6.2006 r. (Dz.U. z 2007 r. Nr 177, poz. 1246);
- 7) umowę podpisaną w Warszawie 11.7.2001 r. między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Rumunii o współpracy w zwalczaniu przestępczości zorganizowanej, terroryzmu i innych rodzajów przestępstw (Dz.U. z 2004 r. Nr 154, poz. 1625);
- 8) umowę sporządzoną w Brukseli 24.2.2003 r. między Rzeczpospolitą Polską a Unią Europejską w sprawie uczestnictwa Rzeczypospolitej Polskiej w Misji Policyjnej Unii Europejskiej w Bośni i Hercegowinie (M.P. z 2004 r. Nr 36, poz. 641).

- 25 25. Zadania w zakresie monitorowania przewozu towarów oraz obrotu paliwami opałowymi.** System monitorowania przewozu i obrotu obejmuje gromadzenie i przetwarzanie danych o przewozie określonych towarów (wskazanych w art. 3 ust. 2 ustawy z 9.3.2017 r. o systemie monitorowania drogowego i kolejowego przewozu towarów oraz obrotu paliwami opałowymi, t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 2332 ze zm.) i obrocie paliwami opałowymi oraz kontrolę realizacji obowiązków wynikających z ustawy.

Zadania Policji w tym zakresie obejmują przede wszystkim uprawnienia funkcjonariuszy Policji do przeprowadzania kontroli przewozu towarów, przy wykonywaniu swoich ustawowych zadań. W związku z tym, w celu wykonywania kontroli, Policja jest także podmiotem uprawnionym do korzystania z danych zgromadzonych w rejestrze zgłoszeń oraz ich przetwarzania.

Naruszenie wynikających z ustawy obowiązków związanych z drogowym i kolejowym przewozem towarów oraz z obrotem paliwami opałowymi stanowi

[Przejdź do księgarni →](#)